

Til kontrollutvalget i Nesna kommune

Sandnessjøen 22.05.2026

Saksbehandler:

Sekretariatsleder

Tobias Langseth

SAK 07/2026: RAPPORT FR [OFFENTLIGE ANSKAFFELSER]

1: Innledning og bakgrunn

Revisjon Midt-Norge har på oppdrag fra kontrollutvalget utført forvaltningsrevisjonsprosjektet «Offentlige anskaffelser» og oversendt endelig rapport datert 20. mai 2026. Kommunedirektøren ble gitt anledning til å uttale seg om rapporten, og det er avgitt høringssvar gjengitt i vedlegg 3 [side 40] til rapporten. Jf. avsnitt 1.6 [side 12]. Revisjonsprosjektet har undersøkt følgende problemstillinger:

1. I hvilken grad har kommunen kontrollrutiner som sikrer at regelverket for anskaffelser følges?
2. I hvilken grad følges regler om krav til konkurranse og etterprøvbarehet av konkurranse i utvalgte anskaffelser?

2: Kontrollutvalgets oppgaver og rolle

Kontrollutvalgets oppgave er i denne sammenheng å behandle forvaltningsrevisjonsrapporten, og avgi rapport til kommunestyret om at prosjektet er gjennomført samt hvilke resultat revisjonen har gitt. Jf. bestemmelsen i forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 4:

§ 4. Kontrollutvalgets rapportering om forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller

Kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller og resultatet av dem.

Kontrollutvalget skal også påse at kommunestyrets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp, samt rapportere til kommunestyret om hvordan kommunestyrets vedtak er fulgt opp. Jf. bestemmelsene i forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5.

3: Forvaltningsrevisjonsrapportens konklusjoner

Jf. rapportens avsnitt 4.1/4.2 [side 31].

Kontrollrutiner – problemstilling 1:

I hvilken grad har kommunen kontrollrutiner som sikrer at regelverket for anskaffelser følges?

Revisor konkluderer med at kommunen ikke har tilstrekkelige kontrollrutiner for å sikre etterlevelse av regelverket for offentlige anskaffelser. Kommunen har etablert et innkjøpsreglement, men mangler en anskaffelsesstrategi som er anbefalt og som blir et lovkrav. Anskaffelsesstrategien er sentral for å tydeliggjøre mål, prioriteringer og veivalg på anskaffelsesområdet.

Revisjonen avdekker videre mangler i styring og internkontroll. Rolle- og ansvarsfordeling for innkjøp er ikke tydelig beskrevet, herunder delegerede fullmakter og støttefunksjoner. Kommunen har heller ikke etablert tilstrekkelige kontrollaktiviteter, en koordinerende funksjon, kompetanse og opplæring for å legge bedre til rette for etterlevelse av gjeldende rutiner.

Kommunen har inngått rammeavtaler for daglige driftskjøp gjennom innkjøpsportalen i Finnut. Det har imidlertid vært manglende innsyn for ansatte og uklar oppfølging av avtalene i kommunen.

Etterprøvbarehet – problemstilling 2:

I hvilken grad følges regler om krav til konkurranse og etterprøvbarehet av konkurranse i utvalgte anskaffelser?

Revisor konkluderer med at reglene om krav til konkurranse og etterprøvbarehet i kommunens anskaffelser er i hovedsak fulgt.

Av de gjennomgåtte tolv anskaffelsene er fem gjennomført og dokumentert i samsvar med regelverkets krav. Tre anskaffelser er ikke gjennomført i samsvar med regelverket. For fire direkteanskaffelser er det dokumentert bruk av unntaksbestemmelser i anskaffelsesregelverket.

Det er avdekket mangler i arkivering av dokumenter knyttet til flere anskaffelser, noe som svekker etterprøvbareheten og ivaretagelse av dokumentasjonsplikten i disse.

4: Forvaltningsrevisjonsrapportens anbefalinger

Jf. rapportens avsnitt 4.3 [side 31–32].

Revisors anbefaler kommunedirektøren å:

- Utarbeide en anskaffelsesstrategi.
- Tydeliggjøre roller, ansvar og delegerede fullmakter for anskaffelser, herunder støtte- og koordineringsfunksjoner.
- Etablere og dokumentere tilstrekkelige kontrollrutiner som sikrer etterlevelse av anskaffelsesregelverket.
- Sikre systematisk opplæring av ansatte med ansvar for anskaffelser.
- Styrke bruken og oppfølgingen av rammeavtaler.
- Sikre at alle anskaffelser over 100 000 kroner dokumenteres og arkiveres i tråd med kravene til konkurranse og etterprøvbarehet.

5: Sekretariatets vurderinger

Under forutsetning av at sekretariatet oppfatter rapporten riktig, konkluderer revisor oppsummert med at kommunen ikke i tilstrekkelig grad har kontrollrutiner som sikrer at regelverket for anskaffelser følges, men i hovedsak følger regler om krav til konkurranse og etterprøvnbarhet av konkurranse.

Rapporten inneholder forslag til hva kommunen kan vektlegge i eget forbedringsarbeid [side 31–32].

Når det gjelder revisjonskriterier, metodevalg og datagrunnlag vises det til rapportinnholdet.

Forvaltningsrevisjonsprosjektet vil bli presentert av Revisjon Midt-Norge i møtet.

I følge bestemmelsen i forskrift om kontrollutvalg og revisjon nedenfor skal kommunedirektøren gis anledning til å uttale seg om et rapportutkast ved forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet.

§ 14. Uttalelsesrett ved forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Revisor skal sende et utkast til forvaltningsrevisjonsrapport til uttalelse til kommunedirektøren, kommunerådet eller fylkesrådet.

Revisor skal sende et utkast til forvaltningsrevisjonsrapport til uttalelse til det kommunale eller det fylkeskommunale foretaket, aksjeselskapet eller interkommunale selskapet som er gjenstand for forvaltningsrevisjon.

Revisor skal sende et utkast til rapport om eierskapskontroll til uttalelse til selskapet som er omfattet av eierskapskontrollen og til den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierfunksjon.

Uttalelsen skal i sin helhet fremgå av rapporten.

Av kommuneloven fremgår dessuten:

§ 23-5. Rapportering til kommunestyret eller fylkestinget

Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget. **I saker som skal oversendes til kommunestyret eller fylkestinget, skal kommunedirektøren gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler saken.**

Utkast til saksfremlegg har i tråd med denne bestemmelsen blitt forelagt kommunedirektøren.

Sekretariatet har vært i dialog med kommuneadministrasjonen. Tilbakemeldingen er at det ikke er behov for en særskilt [skriftlig] uttalelse til kontrollutvalgets sak.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar forvaltningsrevisjonsrapporten «Offentlige anskaffelser» avgitt 20.05.2026 til etterretning, og oversender denne til kommunestyret i Nesna kommune for videre behandling.

I denne forbindelse uttaler kontrollutvalget følgende:

Revisjonsprosjektet har undersøkt følgende problemstillinger:

1. I hvilken grad har kommunen kontrollrutiner som sikrer at regelverket for anskaffelser følges?
2. I hvilken grad følges regler om krav til konkurranse og etterprøvbarehet av konkurranse i utvalgte anskaffelser?

Revisor konkluderer oppsummert med at kommunen ikke i tilstrekkelig grad har kontrollrutiner som sikrer at regelverket for anskaffelser følges, men i hovedsak følger regler om krav til konkurranse og etterprøvbarehet av konkurranse. Utvalget henviser til rapportens innhold for nærmere detaljer.

Kontrollutvalget ber kommunedirektøren merke seg rapportens anbefalinger.

Kontrollutvalget ber videre kommunedirektøren rapportere skriftlig til kontrollutvalget hvordan a) kommunestyrets vedtak er fulgt opp og b) hvilke forbedringstiltak som er iverksatt.

Frist for kommunedirektørens rapportering til kontrollutvalget settes til 6 måneder etter dato for kommunestyrets behandling av forvaltningsrevisjonsrapporten.

Kontrollutvalgets forslag [innstilling] til kommunestyrevedtak er ut fra dette:

Kommunestyret slutter seg til kontrollutvalgets uttalelse.

Kontrollutvalget understreker imidlertid at kommunestyret, som har det øverste ansvaret for å kontrollere kommunens virksomhet, vurderer både rapporten og kontrollutvalgets uttalelse på fritt grunnlag, og at utvalgets innstilling selvsagt ikke utelukker at kommunestyret har egne merknader. Avslutningsvis bemerkes det fra kontrollutvalgets side at et av hovedformålene med kontrollarbeidet i kommunen er å bidra til læring og kvalitetsforbedring over tid. Utvalgets innfallsvinkel er derfor at eventuelle avvik først og fremst bør betraktes i et systemperspektiv.

Vedlegg –

1: Revisjonsrapport avlagt 20.05.2026

Appendiks 1 – Utdrag fra kommuneloven

§ 23-3. Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.